

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکوال او شناند: نظر محمد مظمئن

۱۹ نومبر ۲۰۱۵

ولسمشره! خوله دي خطاوځي که نابله دي

زموږ په هېواد کې اسلامي، کلتوري او دوديزو اصطلاحاتو ته په لوی لاس او يا خو له خپل کلتور او دودونو سره د نابلدتيا له امله بدلون ورکول کېږي.

د پوهنې وزارت په نصاب کې د امريکا د نړيوالې پرمختيايي ادارې د پيسو او ځانگړي بودجې له امله همدا کار وشو، د هلوکانو د نومونو پر ځای د نجونو نومونه په نصاب کې ددې له پاره ځای شول چې دغه کلتوري ټولنه چې کله ډاکټر ته ورشي د خپلې ميرمنې نوم ورته نه وايي له دې سره يې عادت کړي چې په عامو مجالسو کې د خپلې کورنۍ د ميرمنو نومونه يادول ورته عادي شي.

په لويديځه ټولنه کې چې ډير وخت د کوم هلک پلار معلوم نه وي ولي مور يې معلومه وي، په پاسپورټ او دهغه په تذکره کې يې د پلار د نوم له ستونزو سره مخ وو، له همدې امله اوس په لويديځ او امريکا کې تر ډيره هلوکان د مور په نوم پېژندل کېږي، او په اسلام کې اصل دادی چې اولاد او د بچيانو پېژندگلوي د پلار په نوم کېږي.

محمد (صلی الله عليه وسلم) بن عبدالله، ابوبکر بن ابي قحافه، عمر رض بن خطاب، عثمان رض بن عفان او علي رض بن ابي طالب، عبدالله ابن مسعود رض، عبدالله ابن عمر رض او داسې نور...

زموږ په کلتوري ټولنه کې هم چې کله يو ځوان مشرانو ته معرفي کېږي نو د پلار په نوم معرفي کېږي، او وايي چې د فلانکي کاکا زوی دی.

په ليري پرتو سېمو کې يو اصطلاح کارول کېږي، د ځوانانو او ځانگړي ډول هغه هلوکان چې عمر ونه يې د ۱۸-۱۲ کلونو وي کله چې په يوڅېره همنظره نه وي او ياڅو يې تر منځ جنجال راشي نو يو هلک ورته وايي:

که ته رېښتيا د خپل پلار زوی يې نو ډاکار به وکړي

هدف يې داوي چې مقابل لوري ته خپل زور ورېښکاره کړي، او دا هغه خطرناکه کليمه ده چې که مقابل لوری هغه کار چې اشاره ورته شوي ونه کړي، نو ددې جملې له امله هغه د خپل پلار حق نه شي اداء کولای، او په عموم کې يې معنی داده چې ستا پلار معلوم نه دی.

مقابل لوری بيا ورته وايي:

که ډاکار مي ونه کړ نو زه به د خپل پلار زوی نه يم

له همدې نه کله ناکله شخړې منځ ته راځي، حتی مرگ او ژوبله ورڅخه پېښېږي، او کله بیا درېم گري هلک يا هلوکان د دوو مقابل لورو ترمنځ منځگريټوب وکړي او له جنگ او جنجال څخه يې وژغوري، يو هلک به هڅه کوي چې هغه کار وکړي چې د کوم پېغور ورکول شوی او بل هلک دي ته منتظر وي که هغه هلک هغه کار کوي دی بايد پري حمله وکړي.

ولسمشر غني هم چې ډير وخت يې په لويديځ کې تير شوی، تير وختونه يې په اسلامي او شرعي اصطلاحاتو کې تېروتنه کړي داخل يې په يوه ډيره عامه افغاني او کلتوري اصطلاح کې فاحشه تېروتنه وکړه، دلته څوک داسې نه وايي چې:

که دښمن ته ننواتي ورغلم د خپلې مور زوی به نه يم، بلکې وايي که دښمن ته ننواتي ورغلم زه به د خپل پلار زوی نه يم. لا هم دلته هغه ستونزه نشته کومه چې غرب کې ده، دلته د هلوکانو پلار معلوم وي، نو ځکه يې د مور ذکر ته اړتيا نه ليدل کيږي.

دا هم بايد ومنو چې دلته په هيواد کې ډيري دينداره او په هيواد مينې ميرمنې تيرې شوې، او مور د احمدشاه بابا مور زرغونې انا له نوم سره دهغه د پلار تر نوم ډير بلد يو، هغې کارنامه کړي وه، خپل زوی احمد ته يې ويلي و چې کله دښمن د ښار تر څنډو راورسيد نو بيا کندهار ښار پر دي نه شي ساتلای چې تر ښار گردچاپيره ديوال راتاو کړئ. عينو ادې بله ميرمن وه چې ميره يې له احمدشاه بابا د لښکرو سره د له هند څخه تر جگړې وروسته د شپې مهال کندهار ښار ته راستون شو، مشر يې د لښکر کسانو ته ويلي وو چې سهار به کورونو ته ځئ، خو د عينو ادې ميره پرته له اجازې په نيمه شپه کې کورته روان شو، کله چې يې له ميرمنې څخه د دروازې د خلاصيدو غوښتنه وکړه، هغې نوميالې ورته وويل چې د لشکر د مشر په اجازه کورته راغلی يې که پرته له اجازې په دي نيمه شپه راغلي، خاوند يې وويل چې په پټه راغلی يم، ميرمنې يې دروازه ورته خلاصه نه کړه، ورته يې وويل چې بيرته خپلو ملگرو ته ولاړ شه چې کله د لښکرو مشر درته اجازه وکړه بيا به تاته د کور دروازه خلاصیږي. د ملالۍ ميوڼدۍ نه پلار او نه مور ډيره مشهوره ده، ددې خپله کارنامه وه.

د ولسمشر هره خبره د محاسبې وړ وي، او خلک ورته متوجه وي، د پاکستان لومړی وزير نواز شريف ولي خبرې د کاغذ له مخې لولي؟ هغه د همدغسې تېروتنو څخه وېره لري.

د نړۍ ډير مهم مشران به تاسې ليدلي وي چې کله واک ته رسېږي هغوی په خپلو خبرو کې ډير احتياط کوي او ډير ځله يې د کاغذ له مخې لولي، خو ولسمشر غني د کاغذ له مخې هم له تېروتنو سره مخ کيږي او بيا بڅېښه غواړي.

سليمان لايق چې زه يې له افکارو او پخوانيو کړنو سره مخالف يم خو داخبره يې ماته خوند راکوي چې وايي په خره سپريدل يو شرم دی او له خبره څخه کښته کېدل بل شرم دی. اصلاً خو دا د پښتنو يو مثل دی، خو د سليمان لايق په خوله ځکه خوند راکوي چې هغه وايي چې کوم څه مې کړي او داچې په خره سپور شوی وم، اوس که په نېمه لاره کې ورڅخه کښته کيږم او د خلکو د خندا له امله داکار کوم دا بل شرم دی.

دښمن ته ننواتي نه ورځم، معامله نه کوم، هيواد تجزيي ته نه پريږدم.

د کمپاين پرمهال چې اشرف غني اماراتو ته ولاړ او طالبانو څخه يې غوښتنې درلودلې چې که طالبان د ولسمشريزو ټاکنو پر مهال لږ سهولت وکړي، آيا دا ننواتي نه وه؟ کوم داسې طالب چې اوس هم د طالبانو په ليکو کې مهم رول لري تاسې ته کله کابل ننواتي راغلي دي؟

داچې تاسې ويل چې سهامي شرکت به نه جوړوم او له هيچا سره به دواک پر سر جوړجاړی ونه کړم، آيا له عبدالله عبدالله سره واک شريک کول ستاسې له خوا هغوی ته خيرات وو؟

داچې تاسې په هرات کې وویل چې نور به د معدنونو ډبرې نه قاچاق کېږي ، او که چا له دې ورځې ورسته قاچاق وکړ او مایې مخه ونه نیوله زه به د خپلې مور زوی نه یم، پر سبا یې قاچاق کوونکو ستاسې د سپکاوي له امله د قاچاق ډبرو د کاروان ویدیو خپره کړه، آیا تاسې هغه ویدیو ونه لیدله؟

داچې ملاعبدالسلام ضعیف صاحب مو له قطر څخه راوغوښت او په ارگ کې مو دوه په دوه ورسره ولېدل هغه درته وویل چې ستاسې دا ډول پیغام زه طالبانو ته نشم رسولای، ولسمشره دا ننوتې نه ده؟ داچې له پاکستان سره مو امنیتي تړون وکړ او دولس د فشار له امله د تعلیق په حالت کې پاتې شو، آیا دا معامله نه وه؟ داچې پاکستان ته مو د پاکستاني طالبانو د ډلې مرستیال حکیم الله مسود و سپاری آیادا معامله نه وه؟ داچې سعودی ، چین او پاکستان ته مو سفرونه وکړل چې پر طالبانو فشار راوستل شي، آیا دغو هیوادونو ته ستاسې ننوتې نه وه؟

داچې له ډاکټر عبدالله عبدالله سره مو موازي حکومت وماته، آیا د هیواد د تجزیې له پاره لومړني قدمونه نه دي؟ داچې په شمال کې مو بیا ځل واک هغه چا ته و سپاری چې هغوی عملاً د هیواد د تجزیې له پاره کار کوي، آیا دا به تاریخ نه لیکي چې ستاسې په وخت کې د امریکایي سناتورانو جان مکین او گراهام د افغانستان د تجزیې پلان عملي کېږي.

داچې هغه چاته واک بیا ځل سپاری چې هغوی وایې چې شمال لس کاله وروسته جلا کوو، ولې یې اوس نه جلا کوو، آیا تاریخ به له هیواد سره ستاسې دغه دښمني پټه کړي؟ او داچې د واک له پاره مو له امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک کړ، آیا معامله نه وه، چې هیواد کې پردي پوځیان زموږ ولس ووژني.

داچې په انګور اډه کې پاکستان دروازه جوړوي، داچې د ننګرهار په ځینو سېمو کې د پاکستان له خوا د افغانستان خاوره لاندې کېږي، او حکومت پرې سترګې پټې کړي آیا تر شا یې معامله نه ده شوي؟ باوري یم چې پرته له سولې چاره نه لرو، ډاکه په ننوتې کېږي ، که په زور کېږي او که له بې طرفه افغانانو څخه د مرستې په غوښتلو کېږي، موږ ولس سولې ته اړتیا لرو، جګړې خپلې یو، او له جګړو څخه ستړي شوي یو، امید دی چې دسولې له پاره عملي اقدام وکړئ، او زه خو وایم که ته رښتیا د خپل پلار زوی یې نو د سولې له پاره به عملي اقدام وکړي، ولس ته به امن راولئ، د خپل واک د بقا له پاره به افغان ولس په پرديو ونه وژنی.

په پای کې ددی له پاره چې څوک غوصه او خفه نه شي، د ډاکټر انوارالحق احدي صاحب دا خبره مې ډیره خوښه شوه چې ویل یې دوستان او خواخوږي سړی تر هغه ډیر لوړ او مهم ښیئ څومره چې وي، د سیاستوال له پاره همداسې په کار ده چې پر دې خبره پوه شي چې خلک یې بې ځایه لوی او غټ ښیي، او سیاستوال باید پر دې پوه شي چې څومره واک، صلاحیت او زور لري.